

ЗАКОН ЗА ЗАКРИЛА И РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРАТА

Обн. ДВ. бр.50 от 1 Юни 1999г., изм. ДВ. бр.1 от 4 Януари 2000г., попр. ДВ. бр.34 от 6 Април 2001г., изм. ДВ. бр.75 от 2 Август 2002г., изм. ДВ. бр.55 от 25 Юни 2004г., изм. ДВ. бр.28 от 1 Април 2005г., изм. ДВ. бр.74 от 13 Септември 2005г., изм. ДВ. бр.93 от 22 Ноември 2005г., изм. ДВ. бр.99 от 9 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.103 от 23 Декември 2005г., изм. ДВ. бр.21 от 10 Март 2006г., изм. ДВ. бр.41 от 19 Май 2006г., изм. ДВ. бр.106 от 27 Декември 2006г., изм. ДВ. бр.84 от 19 Октомври 2007г., изм. ДВ. бр.19 от 13 Март 2009г., изм. ДВ. бр.42 от 5 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.74 от 15 Септември 2009г., изм. ДВ. бр.13 от 16 Февруари 2010г., изм. ДВ. бр.50 от 2 Юли 2010г., изм. ДВ. бр.97 от 10 Декември 2010г., изм. ДВ. бр.25 от 25 Март 2011г., изм. ДВ. бр.54 от 15 Юли 2011г., изм. и доп. ДВ. бр.77 от 9 Октомври 2012г., изм. и доп. ДВ. бр.102 от 21 Декември 2012г., изм. ДВ. бр.15 от 15 Февруари 2013г., изм. ДВ. бр.68 от 2 Август 2013г., доп. ДВ. бр.96 от 9 Декември 2015г., изм. ДВ. бр.16 от 26 Февруари 2016г., изм. ДВ. бр.7 от 19 Януари 2018г., доп. ДВ. бр.28 от 29 Март 2018г., изм. и доп. ДВ. бр.88 от 23 Октомври 2018г., доп. ДВ. бр.94 от 13 Ноември 2018г., доп. ДВ. бр.103 от 13 Декември 2018г., изм. ДВ. бр.47 от 14 Юни 2019г., изм. и доп. ДВ. бр.100 от 20 Декември 2019г., изм. ДВ. бр.26 от 22 Март 2020г., доп. ДВ. бр.44 от 13 Май 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.52 от 9 Юни 2020г., доп. ДВ. бр.18 от 4 Март 2022г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон определя основните принципи и приоритети на националната културна политика, културните организации и органите за закрила на културата, на нейната национална идентичност и начините за подпомагане и финансиране на културната дейност и творци.

Чл. 2. Основните принципи на националната културна политика са:

1. демократизъм на културната политика, свобода на художественото творчество и недопускане на цензура;
2. децентрализация в управлението и финансирането на културните дейности;
3. равнопоставеност на творците и на културните организации;
4. опазване и обогатяване на културно-историческото наследство, съхраняване на българския книжовен език, традиции и обичаи;
5. закрила на националната културна идентичност и културата на българските общности в чужбина;
6. насърчаване на културното многообразие при съхраняване единството на националната култура;
7. поощряване на културната индустрия и пазара на произведенията на изкуството и стимулиране на продуцентството в областта на културата;
8. откриване, подпомагане и обучение на млади таланти в областта на културата;
9. поощряване на дарителството, меценатството и спонсорството в областта на културата;
10. развитие и усъвършенстване на образованието в областта на изкуствата и културата.

Чл. 2а. (1) (Нов - ДВ, бр. 106 от 2006 г., предишен текст на чл. 2а - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) Министерският съвет по предложение на министъра на културата приема Национална стратегия за развитието на културата за срок 10 години.

(2) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) Националната стратегия по ал. 1 съдържа и стратегически цели за управление и опазване на културното наследство по смисъла на чл. 12, ал. 2 от Закона за културното наследство.

Глава втора. КУЛТУРНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Чл. 3. (1) Културните организации осъществяват дейности по създаването, разпространяването и опазването на културните ценности.

(2) Културните организации по форма на собственост са държавни, общински, частни и със смесено участие.

Чл. 4. (1) Културни институти са държавни или общински културни организации, които се създават със специален закон или с акт на орган на изпълнителната или местната власт.

(2) Културните институти:

1. определят самостоятелно своите задачи и структура съобразно предмета на дейността си;
2. могат да извършват допълнителни дейности, включително и стопански, свързани с основните, като получените допълнителни средства остават в културния институт, който ги е реализирал;

3. (отм. - ДВ, бр. 1 от 2000 г.)

4. могат да събират държавни такси за извършването на услуги и за издаване на документи и дубликати в размери, определени с тарифа на Министерския съвет, като 50 на сто от постъпленията остават в съответния културен институт, а останалата част се внася във фонд "Култура".

(3) При възстановено право на собственост върху недвижим имот, предоставен за ползване на държавен или общински културен институт, областният управител или общинският съвет предоставят по съответния ред друг равностоен имот - държавна или общинска собственост.

Чл. 5. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Държавните културни институти са юридически лица на бюджетна издръжка, които се създават, преобразуват и закриват от Министерския съвет по предложение на министъра на културата или със закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Държавните културни институти се финансират от бюджета на Министерството на културата изцяло или частично, със средства от общинските бюджети, въз основа на сключени договори с Министерството на културата или с участието на други юридически или физически лица.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2012 г.) Правоотношенията на директорите на държавни културни институти възникват въз основа на конкурс съгласно Кодекса на труда за срок от 4 години, освен ако друго не е предвидено в специален закон.

(4) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) Конкурсът се провежда след представяне на концепция за развитието на културния институт по ред, определен в наредба, издадена от министъра на културата.

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 23.10.2018 г.) Конкурсът се излъчва на запис на [интернет страницата](#) на Министерството на културата.

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Държавните културни институти към ведомства, извън Министерството на културата, се създават, преобразуват и закриват от Министерския съвет по предложение на ръководителя на съответното ведомство, съгласувано с министъра на културата.

(2) Държавните културни институти по ал. 1 се финансират изцяло или частично от бюджета на съответното ведомство.

(3) Директорите на културните институти по ал. 1 се назначават от ръководителя на съответното ведомство след провеждане на конкурс.

Чл. 7. (1) Държавни културни институти с национално значение са тези културни институти, които изпълняват общонационални и представителни функции по създаване, трайно опазване и разпространение на културни и исторически ценности.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Условието и редът за придобиване и отнемане статут на държавен културен институт с национално значение се определят с наредба на Министерския съвет по предложение на министъра на културата.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Държавните културни институти с национално значение се финансират изцяло и приоритетно от бюджета на Министерството на културата.

(4) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) Правоотношенията на директорите на държавни културни институти с национално значение възникват въз основа на конкурс съгласно Кодекса на труда за срок от 5 години.

(5) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) Конкурсът се провежда след представяне на концепция за развитието на културния институт по ред, определен в наредбата по чл. 5, ал. 4.

(6) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 23.10.2018 г.) Конкурсът се излъчва на запис на [интернет страницата](#) на Министерството на културата.

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Общинските културни институти са юридически лица с бюджет, които се създават, преобразуват и закриват с решение на общинския съвет, съгласувано с министъра на културата.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2022 г., в сила от 04.03.2022 г.) Общинските културни институти се финансират от общинския бюджет. По предложение на министъра на културата ежегодно в държавния бюджет се предвиждат средства за допълнително целево подпомагане на общински културни институти, на които са предоставени за ползване културни ценности по смисъла на чл. 50, ал. 1 от Закона за културното наследство, или са ангажирани с опазването или популяризирането на такива културни ценности, въз основа на стандарт за делегирана от държавата дейност.

(3) При съставянето на общинските бюджети за съответната година размерът на субсидията за всеки от общинските културни институти не може да бъде по-нисък от този през предходната година, независимо от реализираните приходи от дейността им.

(4) Определянето на субсидията по ал. 3 става при размер на разходите не по-нисък от размера на определените в бюджета за тази цел през предходната година.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2012 г.) Правоотношенията на директорите на общинските културни институти с кмета на общината възникват въз основа на конкурс съгласно Кодекса на труда за срок от 4 години, освен ако друго не е предвидено в специален закон. Условието на конкурса се съгласува с Министерството на културата.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Регионалните културни институти са юридически лица с бюджет, които осъществяват културна дейност основно на територия, определена с акта на учредяването им.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Регионалните културни институти се създават, преобразуват и закриват от Министерския съвет по предложение на министъра на културата, съгласувано с областния управител, след решение на общинския съвет, на чиято територия са седалищата им.

(3) Регионалните културни институти се финансират:

1. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) от общините, на чиято територия са седалищата им, като за тяхната издръжка се осигуряват целево допълнителни средства от държавния бюджет;

2. от вноски, които правят в бюджетите им и общините, на чиято територия регионалните културни институти развиват дейност, като техният размер се определя ежегодно с решение на съответните общински съвети.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Размерът на допълнителните средства от държавния бюджет по ал. 3, т. 1 се определя ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България по предложение на министъра на културата.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 77 от 2012 г.) Правоотношенията на директорите на регионални културни институти с кметовете на общините, на чиято територия са седалищата им, възникват въз основа на конкурс за срок от 4 години съгласно Кодекса на труда, освен ако друго не е предвидено в специален закон.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.)

Чл. 9а. (Нов - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) (1) Директорите на културните институти не могат да:

1. упражняват търговска дейност или да са управители, търговски пълномощници, търговски представители, прокуристи, търговски посредници, ликвидатори или синдици;

2. са членове на орган на управление или контрол на юридическо лице с нестопанска цел, търговско дружество или кооперация;

3. упражняват свободна професия, с изключение на научна или преподавателска дейност или упражняване на авторски и сродни права.

(2) Директорите на културните институти могат да участват като представители на държавата или общината в органите на управление или контрол на търговските дружества с държавно или общинско участие в капитала или на юридическите лица, създадени със закон, за което не получават възнаграждение.

(3) Директорите на културните институти могат да участват в органите на управление на юридически лица с нестопанска цел при сдружаване на културните институти, за което не получават възнаграждение.

Чл. 96. (Нов - ДВ, бр. 106 от 2006 г., предишен чл. 9а - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) Държавен културен институт се преобразува в общински културен институт и общински културен институт се преобразува в държавен културен институт от Министерския съвет по предложение на министъра на културата и след решение на общинския съвет в съответната община, на чиято територия е седалището на културния институт.

Чл. 10. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Дейност като частна културна организация могат да осъществяват:

1. лица, регистрирани по реда на Търговския закон, на Закона за юридическите лица с нестопанска цел или на Закона за кооперациите;
2. чуждестранни лица, учредени в съответствие със законодателството на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава от Европейското икономическо пространство и Швейцария.

(2) (Нова - ДВ, бр. 93 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) За да осъществяват дейност на територията на Република България, лицата по ал. 1, т. 2 предварително представят в Министерството на културата превод на документа, издаден от компетентен орган в държавата на тяхното учредяване, удостоверяващ, че те имат право да осъществяват дейност в сферата на културата.

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 93 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г.) Творческите съюзи са доброволни сдружения с нестопанска цел, които обединяват лица, извършващи сродна творческа дейност в областта на културата. Творческите съюзи могат да приемат тарифи за минималните размери на възнагражденията на своите членове, упражняващи свободна професия.

Чл. 11. (1) Културните организации със смесено участие се създават между държавата, общините, юридически и физически лица или между някои от тях.

(2) Отношенията между страните по ал. 1 се уреждат с учредителния акт.

Чл. 12. Частните културни организации и организациите със смесено участие участват равнопоставено с всички останали в конкурсите за субсидия по творчески проекти и програми при условията и по реда на този закон.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 41 от 2006 г., доп. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) Държавни културни институти са и училищата по изкуствата и училищата по културата. Те осигуряват професионалната подготовка и обучението в областта на изкуствата и културата и са под прякото управление и методическо ръководство на министъра на културата, като се финансират от бюджета на Министерството на културата.

Глава трета. ОРГАНИ И ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ЗАКРИЛА НА КУЛТУРАТА

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Министерството на културата провежда политика за закрила и развитие на културата в съответствие с функциите и правомощията си и при спазване принципите на този закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Дейността по ал. 1 Министерството на културата осъществява чрез:

1. финансово подпомагане на културни инициативи, целеви програми, творчески проекти и други след провеждане на конкурси;
2. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) финансиране изцяло или частично от държавния бюджет на културни институти;
3. осигуряване на условия за професионална подготовка и обучение на творци и специалисти в областта на културата и ръководството на средните училища по изкуство и култура;
4. развитие на международното културно сътрудничество с държавни, общински, частни и международни организации;
5. информационно осигуряване за участие в международни програми и фондове;
6. подпомагане дейността на организационни структури, създадени с цел осигуряване на заетост, професионална квалификация и насърчаване на самостоятелната дейност на работещите в областта на културата;
7. (нова - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) награждаване на български културни дейци за постигнати високи творчески резултати или принос в развитието и популяризирането на културата;

8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) разработване на нормативни актове за осигуряване закрила на културните дейности и на творците.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Министерството на културата осигурява публичност при разработването и провеждането на политиката си за закрила и развитие на културата чрез:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) достъп до информацията за своята дейност по ред, определен от министъра на културата;

2. публикуване на ежегодни доклади за своята дейност и намерения в срок до 3 месеца след приключване на финансовата година;

3. срещи с творци, дейци на културата и експерти по актуални проблеми на културната политика.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2020 г.) Министерството на културата създава и поддържа публичен информационен регистър на културните организации. Регистърът се публикува на интернет страницата на Министерството на културата, а информацията се съхранява чрез електронна база данни, управлявана от информационна система.

(5) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2020 г.) Условието и редът за награждаването на български културни дейци по ал. 2, т. 7 се определят с наредба на министъра на културата.

(6) (Нова - ДВ, бр. 52 от 2020 г.) Дейността на държавните културни институти, държавните културни институти с национално значение и българските културни институти в чужбина подлежи на наблюдение, анализ и оценка по ред, определен с наредба на министъра на културата.

Чл. 15. (Отм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г., нов - ДВ, бр. 52 от 2020 г.) (1) Вписването в регистъра по чл. 14, ал. 4, както и доброволното заличаване от него, се извършва чрез заявление, което съдържа:

1. наименование, седалище и адрес на управление на културната организация и единен идентификационен код от търговския регистър, регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или код по БУЛСТАТ;

2. адрес за кореспонденция и лице за контакт;

3. основание за вписване или заличаване от регистъра;

4. подпис на представляващия културната организация.

(2) Заявлението по ал. 1 може да бъде подадено чрез попълване на електронен формуляр на интернет страницата на Министерството на културата при спазване на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги. Към заявлението се прилага актът за създаване на културната организация, когато той не е обнародван или вписан в публичен регистър.

(3) В регистъра по чл. 14, ал. 4 се вписват:

1. данните по ал. 1, т. 1 - 3;

2. форма на собственост, начин на създаване, управление, представителство и предмет на дейност;

3. промяна на обстоятелство по т. 1 и 2;

4. дата и основание за заличаване от регистъра.

(4) Когато заявлението не отговаря на изискване по ал. 1 или 2, министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице уведомява заявителя, като му предоставя 10 работни дни за отстраняване на нередовностите с указание, че ако те не бъдат отстранени, процедурата ще бъде прекратена.

(5) В 14-дневен срок от подаване на заявлението по ал. 1 или от отстраняването на нередовностите по ал. 4 министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице:

1. извършва вписване и издава удостоверение за това;

2. отказва вписване с мотивирана заповед;

3. заличава културната организация от регистъра по чл. 14, ал. 4.

(6) При промяна на обстоятелство по ал. 3, т. 1 и 2 се подава заявление за вписване на промяната по реда на ал. 1 и 2 в 14-дневен срок от нейното настъпване.

(7) Заличаване на културната организация от регистъра по чл. 14, ал. 4 се извършва със заповед на министъра на културата или оправомощено от него длъжностно лице при:

1. прекратяване на дейността - за държавни, регионални и общински културни институти;

2. заличаване на регистрацията на културната организация от търговския регистър, регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или регистър БУЛСТАТ;

3. смърт на физическото лице - търговец;

4. подадено заявление за доброволно заличаване.

- (8) При заличаване на културната организация по ал. 7 издаденото удостоверение за вписване се обезсилва.
- (9) Заповедта, с която се отказва вписване в регистъра на културните организации или се извършва заличаване на вписването, може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.
- (10) За вписване и заличаване в регистъра на културните организации не се събират държавни такси.
- (11) Редът за вписване и заличаване в регистъра на културните организации, както и воденето, съхраняването и достъпът до него, се определят с наредба на министъра на културата.

Чл. 16. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) При осъществяване на функциите си Министерството на културата се подпомага от обществено-експертни съвети и комисии, в които участват представители на творческите съюзи, на заинтересовани ведомства и организации, както и отделни творци и експерти.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) Обществено-експертните съвети и комисии са консултативни органи, които се създават за определени културни направления и за определен срок със заповед на министъра на културата.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Обществено-експертните съвети обсъждат важни и актуални въпроси в съответните направления, изразяват мнения и дават препоръки по тях пред ръководството на Министерството на културата, разглеждат и правят предложения по проекти и нормативни актове.

(4) Обществено-експертните съвети могат да изразяват мнения в случаи, когато определени произведения на изкуството и културата накърняват добрите нрави и морал, открито проповядват насилие, порнография, расова, религиозна и национална нетърпимост или застрашават развитието на подрастващите.

Чл. 17. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Българските културни институти в чужбина са държавни културни институти и се ръководят методически и финансово от Министерството на културата. Те се създават и осъществяват дейността си в съответствие с двустранни международни спогодби.

(2) Българските културни институти в чужбина популяризират националните културни ценности в съответните страни и съдействат за разширяване участието на Република България в различните форми на международно сътрудничество.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г., доп. - ДВ, бр. 77 от 2012 г.) Правоотношенията на директорите на български културни институти в чужбина, с трудови правоотношения по българското законодателство, възникват въз основа на конкурс съгласно Кодекса на труда за срок от 4 години. Директорите на българските културни институти в чужбина не могат да бъдат назначавани за повече от два мандата.

(4) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) Конкурсът се провежда след представяне на концепция за развитието на културния институт по ред, определен в наредбата по чл. 5, ал. 4.

(5) (Нова - ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 23.10.2018 г.) Конкурсът се излъчва на запис на [интернет страницата](#) на Министерството на културата.

(6) (Нова - ДВ, бр. 106 от 2006 г., доп. - ДВ, бр. 13 от 2010 г., предишна ал. 5 - ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 23.10.2018 г.) Работниците и служителите в българските културни институти в чужбина се назначават от министъра на културата съгласно Кодекса на труда за срок от три години.

Чл. 18. (1) Общините формират и реализират своята политика за закрила и развитие на културата, като съчетават принципите на националната културна политика с местните условия и традиции.

(2) Общинският съвет приема решения за:

1. финансиране на общинските културни институти от общинските бюджети;
2. определяне на стимулиращи за развитието на културните организации в общината размери на местните такси;
3. провеждане на конкурси за културни инициативи, творчески проекти, целеви програми и други, финансирани от общинския бюджет;
4. участие на общината в дружества за съвместна дейност, общински фондации и сдружения за осъществяване на културни дейности;
5. създаване, преобразуване и закриване на регионални културни институти със седалища в общината по реда на чл. 9, ал. 2;

6. отпускане на творчески стипендии за подпомагане на млади творци на културата;
  7. учредяване на награди за принос и постижения в областта на културата;
  8. подпомагане развитието на любителското изкуство, краезнанието и родознанието;
  9. създаване на програми за съхраняване на народното творчество.
- (3) При осъществяване на функциите си общините се подпомагат от общественно-експертни съвети и комисии, в които участват представители на творчески съюзи, на заинтересовани ведомства и организации, както и отделни творци и експерти.
- (4) Обществено-експертните съвети и комисии са консултативни органи, които се създават за определен срок със заповед на кмета на общината.
- (5) Обществено-експертните съвети дават мнения и оценки за дейността на общинските културни институти, регионалните културни институти, за съчетаване на принципите на националната културна политика с местните условия и традиции, за определени произведения на изкуството и културата, които могат да увредят душевното здраве на децата и младежите.

Глава четвърта.

ЗАКРИЛА НА НАЦИОНАЛНАТА КУЛТУРНА ИДЕНТИЧНОСТ И ДУХОВНИ ЦЕННОСТИ

Чл. 19. За стимулиране на творци и изпълнители на произведения, свързани с българската история и традиции, се учредява годишна държавна награда, която се връчва от министър-председателя.

Чл. 20. За утвърждаване на духовните ценности на нацията и общочовешките норми и морал:

1. (изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) министърът на културата и генералните директори на Българското национално радио и Българската национална телевизия сключват всяка година договори за програми и предавания в областта на културата, включително и за телевизионни филми, радио- и телевизионен театър, като в договорите се определят задълженията на Българското национално радио и Българската национална телевизия по създаването, представянето и разпространението на културните ценности с приоритетно присъствие на високохудожествена българска продукция;
2. (изм. - ДВ, бр. 75 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 74 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г., изм. - ДВ, бр. 50 от 2010 г., изм. - ДВ, бр. 68 от 2013 г., в сила от 02.08.2013 г.) министърът на културата, министърът на образованието и науката, министърът на отбраната и министърът на младежта и спорта внасят всяка година в Министерския съвет културно-образователни програми за децата и младежта, чието финансиране се предвижда в бюджетите на съответните ведомства.

Чл. 21. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Министърът на културата внася ежегодно в Министерския съвет културен календар за национални прояви и чествания на събития и бележити дейци. Тяхното финансиране се залага в бюджета на Министерството на културата за съответната година.

(2) Националният културен календар се приема от Министерския съвет.

Чл. 22. (1) За популяризиране на националната култура при временен износ на ценни експонати от културно-историческото наследство и изкуствата съответната гаранция се поема от държавата чрез Министерството на финансите.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Решението по ал. 1 за всеки конкретен случай се взема от Министерския съвет по предложение на министъра на културата.

Чл. 23. Визуални и звукови културни продукти с национално значение се съхраняват в Националната филмотека и Националната фонотека, които са държавни културни институти.

Глава пета.
ФИНАНСИРАНЕ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 102 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ
01.01.2013 Г.)

Раздел I.

Финансиране на държавните културни институти в областта на
сценичните изкуства (Нов - ДВ, бр. 102 от 2012 г., в сила от 01.01.2013
г.)

Чл. 23а. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) (1) Средствата от държавния бюджет за държавните културни институти, осъществяващи дейности в областта на сценичните изкуства в системата на Министерството на културата, включват средства за:

1. осъществяване на дейности в областта на сценичните изкуства;
2. реализиране на творчески проекти, финансирани от Министерството на културата на конкурсен принцип.

(2) Министърът на културата утвърждава методика (формули) за разпределение на средствата по ал. 1, т. 1. Утвърдените формули се прилагат от началото на бюджетната година и може да бъдат променяни при изменение на бюджета на Министерството на културата.

(3) Формулите по ал. 2 се състоят от:

1. (изм. - ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) базов компонент, който включва средства, определени на базата на единни разходни стандарти, утвърдени от Министерския съвет за съответната група държавни културни институти, за един лев реализирани приходи от брой продадени билети от съответния културен институт, при спазване на следните условия:

а) текущо през годината преизчислението на приходите от продажба на билети се извършва до 105 на сто от прогнозния бюджет в частта субсидия, в рамките на утвърдените средства по бюджета на Министерството на културата за съответната година;

б) при провеждане на спектакли и концерти в сценични пространства, включително и извън собствените зали на института, се субсидират приходи от билети до броя на местата на зрителната зала на съответния институт, за която е създаден продуктът;

в) при провеждане на оперни спектакли в турне се субсидират приходи от билети до 1000 зрителски места на представление;

г) средствата се предоставят за приходи от билети в размер до 20 лв. средна цена от продадените билети за съответния спектакъл или концерт, при спазване изискванията на букви "б" и "в";

2. (доп. - ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) допълнителни компоненти, които отчитат спецификата на държавните културни институти, както и ограничаването на дейността в изпълнение на противоепидемични мерки, определени със закон или въведени с акт на държавен орган.

(4) (Нова - ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) Разпределението на средствата по ал. 1, т. 1 се извършва до размера на утвърдените за целта средства по бюджета на Министерството на културата за съответната година.

Чл. 23б. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Държавните културни институти, осъществяващи дейност в областта на сценичните изкуства, прилагат система на делегирани бюджети, която дава право на директора на културния институт да:

1. се разпорежда самостоятелно със средствата на института;

2. извършва компенсирани промени на утвърдените с бюджета му приходи и разходи, като уведомява за това Министерството на културата;

3. определя числеността на персонала и възнагражденията на служителите и работниците при спазване на нормите, определени в съответните нормативни актове.

Чл. 23в. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.) Освен средствата по чл. 23а, ал. 1 министърът на културата включва в бюджетите на държавните културни институти за текущата година и разходи за сметка на:

1. (доп. - ДВ, бр. 100 от 2019 г., в сила от 01.01.2020 г.) установеното в края на предходната година превъзшение на постъпленията над плащанията на съответния държавен културен институт, което не може да надвишава 10 на сто от полагаемата субсидия за текущата година;

2. собствените приходи на държавните културни институти;

3. средствата, предоставени от общините по договори, сключени с Министерството на културата по реда на чл. 5, ал. 2;

4. средствата за реализиране на творчески програми и проекти, финансирани от Министерството на културата на конкурсен принцип;

5. средствата по други програми и проекти, бенефициенти по които са държавните културни институти.

Чл. 23г. (Нов - ДВ, бр. 102 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г., изм. - ДВ, бр. 16 от 2016 г., в сила от 26.02.2016 г.) За дейностите в системата на културата по решение на общинските съвети се предоставя правото на второстепенни разпоредители с бюджет с възможност да съставят бюджети.

Раздел I "а".

Финансиране на държавни културни институти в областта на културното наследство и библиотечното дело (Нов - ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.)

Раздел I "а".

Чл. 23д. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 103 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) Средствата от държавния бюджет за държавните музеи в системата на Министерството на културата, Центъра за подводна археология, Културен център "Двореца", Българската национална филмотека и Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" включват средства за:

1. (доп. - ДВ, бр. 103 от 2018 г., в сила от 01.01.2019 г.) осъществяване на дейности в областта на опазване и представяне на културното, аудио-визуалното и книжовното наследство, изобразителните изкуства, подводните археологически проучвания и библиотечното дело;

2. реализиране на проекти в областите по т. 1, финансирани от Министерството на културата на конкурсен принцип.

(2) Средствата от държавния бюджет по ал. 1, т. 1 се определят на база на стандарти за финансиране, одобрени от Министерския съвет.

(3) Стандартите по ал. 2 са в съответствие с техния национален характер.

Чл. 23е. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Държавните културни институти по чл. 23д, ал. 1 прилагат система на делегиран бюджет, която дава право на директора да:

1. се разпорежда самостоятелно със средствата на института;

2. извършва компенсирани промени на утвърдените с бюджета му приходи и разходи, като уведомява за това Министерството на културата;

3. определя числеността на персонала и възнагражденията на работниците и служителите при спазване на нормите, определени в съответните нормативни актове.

Чл. 23ж. (Нов - ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Освен средствата по чл. 23д министърът на културата включва в бюджетите на съответните държавни културни институти за текущата година и разходи за сметка на:

1. установеното в края на предходната година превишение на постъпленията над плащанията на съответния държавен културен институт;

2. собствените приходи на държавните културни институти;

3. средствата, предоставени от общини по сключени договори;

4. средствата за реализиране на творчески програми и проекти, финансирани от Министерството на културата на конкурсен принцип;

5. средствата по други програми и проекти, бенефициенти по които са държавните културни институти.

Раздел II.

Финансово подпомагане на културата (Ново загл. - ДВ, бр. 102 от 2012 г., в сила от 01.01.2013 г.)

Чл. 24. (1) Създава се Национален фонд "Култура".

(2) (Изм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) Националният фонд "Култура" е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на културата.

(3) Фондът подпомага развитието на културата, като набира, управлява и разходва средства, предназначени за провеждане на националната политика в областта на културата.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.)

(5) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Министерството на културата осигурява условия за дейността на фонда.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) Органи на фонда са управителният съвет и изпълнителният директор.

Чл. 26. (1) Управителният съвет се състои от председател и 10 членове.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 88 от 2018 г., в сила от 23.10.2018 г.) Председател на управителния съвет е министърът на културата. При невъзможност на министъра на културата да присъства на заседание на управителния съвет по изключение той се замества от упълномощен от него заместник-министър.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) В управителния съвет се включва по един представител на Министерството на културата, на Министерството на финансите и на Националното сдружение на общините в Република България, а останалите членове се назначават по предложения на творческите съсловни организации, на академичните институции в областта на културата, на организациите с нестопанска цел в областта на културата и на културни дейци.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Членовете на управителния съвет се назначават със заповед на министъра на културата за срок две години.

(5) Член на управителния съвет може да бъде освободен преди изтичане на мандата му:

1. по негово искане;
2. при трайна фактическа невъзможност да изпълнява задълженията си повече от три месеца;
3. ако отпадне основанието за назначаването му;
4. след влязла в сила присъда за умишлено престъпление;
5. (нова - ДВ, бр. 42 от 2009 г., изм. - ДВ, бр. 97 от 2010 г., в сила от 10.12.2010 г., изм. - ДВ, бр. 7 от 2018 г.) при влизане в сила на акт, с който е установен конфликт на интереси по Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество;
6. (предишна т. 5 - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) при смърт.

Чл. 27. (1) Управителният съвет ръководи дейността на фонда. За целта приема:

1. правила за организация на работата си;
2. стратегия и програма за дейността на фонда;
3. решения за провеждане на конкурси за финансиране на културни инициативи, целеви програми, творчески проекти и др.;
4. годишен доклад за дейността на фонда;
5. (доп. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) решение за избор и освобождаване на изпълнителен директор;
6. структура на администрацията на фонда;
7. други решения, свързани с управлението на фонда.

(2) Управителният съвет заседава в присъствието на две трети от състава си. Решенията се вземат с мнозинство от повече от половината от общия брой на неговите членове.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) Освен ако в закон е предвидено друго, членовете на управителния съвет получават възнаграждение, което се определя със заповед на министъра на културата.

(4) Управителният съвет може да заседава и по искане на повече от половината негови членове.

Чл. 28. Председателят на управителния съвет:

1. свиква и ръководи заседанието на управителния съвет;
2. сключва и прекратява трудовия договор с изпълнителния директор по решение на управителния съвет.

Чл. 29. (1) Изпълнителният директор:

1. представлява фонда;
2. осъществява оперативното ръководство на фонда;
3. осигурява изпълнението на решенията на управителния съвет;
4. изготвя и внася в управителния съвет годишния счетоводен отчет;

5. подготвя и внася в управителния съвет годишен доклад за дейността на фонда и осигурява публикуването му.

(2) Изпълнителният директор не може да бъде член на управителния съвет. Той участва в заседанията на управителния съвет със съвещателен глас.

(3) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) Изпълнителният директор не може да:

1. упражнява търговска дейност или да е управител, търговски пълномощник, търговски представител, прокурис, търговски посредник, ликвидатор или синдик;

2. е член на орган на управление или контрол на юридическо лице с нестопанска цел, търговско дружество или кооперация;

3. упражнява свободна професия, с изключение на научна или преподавателска дейност или упражняване на авторски и сродни права.

(4) (Нова - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) Изпълнителният директор може да участва като представител на държавата или общината в органите на управление или контрол на търговските дружества с държавно или общинско участие в капитала или на юридическите лица, създадени със закон, за което не получава възнаграждение.

Чл. 30. (Отм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.)

Чл. 31. (1) Средствата по фонда се набират от:

1. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2005 г., в сила от 10.01.2006 г., доп. - ДВ, бр. 28 от 2018 г., в сила от 30.12.2018 г., изм. - ДВ, бр. 47 от 2019 г.) петдесет на сто от глобите по чл. 98в, ал. 4 и чл. 98в¹, ал. 6 от Закона за авторското право и сродните му права;

2. (изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г.) десет на сто от приходите от наеми, получавани от търговските дружества с държавно участие в областта на културата, като отчисленията се правят преди разделянето на наема между наемодателя и държавния бюджет;

3. сумите по чл. 33, изречение първо от Закона за авторското право и сродните му права;

4. (изм. - ДВ, бр. 25 от 2011 г., в сила от 25.03.2011 г.) сумите по чл. 26, ал. 8, изречение второ от Закона за авторското право и сродните му права;

5. (отм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.)

5а. (нова - ДВ, бр. 74 от 2005 г., в сила от 14.10.2005 г., изм. - ДВ, бр. 84 от 2007 г., отм. - ДВ, бр. 26 от 2020 г.)

5б. (нова - ДВ, бр. 94 от 2018 г.) петдесет на сто от глобите и имуществените санкции по чл. 7а, ал. 3 - 8 и чл. 7б от Закона за задължителното депозирание на печатни и други произведения и за обявяване на разпространителите и доставчиците на медийни услуги;

6. (изм. - ДВ, бр. 55 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г., изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 21 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) петдесет на сто от глобите и имуществените санкции по Закона за културното наследство;

7. санкциите по чл. 37;

8. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) десет на сто от договорената цена за наема на експонати - движими културни ценности, собственост на държавата, включени в изложби извън страната;

9. сумите по чл. 33, ал. 4;

10. петдесет на сто от постъпленията от таксите по чл. 4, ал. 2, т. 4;

11. (нова - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) глобите по чл. 32 от Закона за народните читалища;

12. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) дарения, завещания и спонсорство от български и чуждестранни физически и юридически лица;

13. (предишна т. 12 - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) лихви по сметките на фонда;

14. (предишна т. 13 - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) субсидия, определена в Закона за държавния бюджет на Република България за съответната бюджетна година;

15. (предишна т. 14 - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) други източници, определени със закон или с акт на Министерския съвет.

(2) Средствата от фонда се разходват за:

1. проекти и програми с национално, международно и общинско значение за създаване, съхраняване и разпространение на произведения на изкуството и културата, както и за опазване и популяризиране на културно-историческото наследство;

2. научноизследователска дейност в областта на културата;

3. подпомагане на културни прояви и инициативи с национално и международно значение;

4. програми и проекти за разширяване на международната културна дейност;

5. програми и проекти за нови и експериментални форми на културна дейност;

6. програми и проекти за защита свободата на културни изяви на гражданите, в това число на етническите, религиозните и езиковите общности;

7. образователни програми и проекти в областта на културата, усъвършенстване и развитие на структурата и качеството на образованието в областта на изкуството и културата;

8. творчески стипендии за подпомагане на млади и на изтъкнати творци и на други млади специалисти в областта на културата със срок до 2 години;

9. програми и проекти за проучване, опазване и популяризиране на културно-историческото наследство;

10. програми и проекти за запазване и развитие на културата на българските общности в чужбина;

11. програми и проекти за разширяване достъпа на деца и младежи до културни дейности;

12. награди за високи постижения в областта на културата;

13. програми и проекти за стимулиране на любителското изкуство;

14. (нова - ДВ, бр. 42 от 2009 г.) програми и проекти за подпомагане дейността на читалищата;

15. (нова - ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) програми и проекти за подпомагане на дейци на културата и изкуството, упражняващи свободни професии.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.) Средствата по фонда се предоставят след провеждане на конкурс при условия и по ред, определени от министъра на културата.

Чл. 32. (Отм. - ДВ, бр. 106 от 2006 г.)

Чл. 33. (1) За получаване на средства от фонда могат да кандидатстват всички културни организации, включително и организации с нестопанска цел, както и отделни културни дейци.

(2) Лица и организации, санкционирани по реда на чл. 37, нямат право да кандидатстват за средства от фонда.

(3) Средствата от фонда се предоставят въз основа на сключени договори при условията на чл. 31, ал. 3.

(4) Лицата, които разходват получените от фонда средства не по предназначение, ги възстановяват в пълен размер заедно с лихва, равна на основния лихвен процент на Българската народна банка, увеличен с 10 пункта.

Чл. 34. В срок три месеца след приключване на календарната година фондът публикува подробен доклад за своята дейност и намерения.

Чл. 35. (1) Физически или юридически лица и еднолични търговци могат да учредяват стипендии за обучение на ученици и студенти в български училища по изкуствата. Условията за получаване на стипендии се съгласуват със съответното учебно заведение.

(2) Физически или юридически лица и еднолични търговци могат да обезпечават дейността на културните организации. Условията, при които се осъществява това обезпечаване, се договарят в писмена форма между страните.

Чл. 36. (1) Общинският съвет създава общински фонд "Култура" и приема правилник за неговата работа.

(2) Средствата от фонда се набират от:

1. средства, предоставени в изпълнение на целеви програми и проекти в областта на културата;
2. дарения, завещания и спонсорство от български и чуждестранни физически и юридически лица;
3. лихви по сметките на фонда;
4. други източници, определени с решение на общинския съвет.

(3) Средствата на фонда се разходват за:

1. осъществяване на проекти и програми в областта на културата;
2. подпомагане провеждането на културни прояви;
3. участие в съвместно финансиране с физически и юридически лица на културни инициативи с българско и международно участие;
4. подпомагане на любителското изкуство;
5. осигуряване на творчески стипендии за даровити деца и младежи.

Глава шеста.

АДМИНИСТРАТИВНОАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 37. (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Физическо и юридическо лице, което не изпълнява задължение по чл. 31, ал. 1, т. 2, 4 и 8, се наказва с глоба, съответно с имуществена санкция, в двойния размер на дължимата сума.
(2) При повторно нарушение глобата, съответно имуществената санкция, е в четворен размер на дължимата сума.

Чл. 38. (1) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Актовете за установяване на нарушенията се съставят от длъжностни лица в Министерството на културата, упълномощени от министъра на културата.
(2) (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Наказателните постановления се издават от министъра на културата или от упълномощено от него длъжностно лице.
(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Култура" е дейността по създаването, проучването, разпространението и опазването на културните ценности, както и резултатите от тази дейност.
2. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) "Културна ценност" е тази по смисъла на Закона за културното наследство.
3. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 106 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Културна организация" е структура, създадена съгласно чл. 4, ал. 1 или учредена съгласно чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2, чийто предмет на дейност е създаването, разпространението и опазването на културни ценности в областта на театъра, музиката, киното, аудиовизията, литературата, художествения превод, танца, цирка, пластичните изкуства, архитектурата, дизайна, фолклора, включително опазването на културно-историческото наследство.
4. "Творец" е лице, което създава и/или изпълнява произведения на изкуството.
5. "Любителско изкуство" е културна дейност, осъществявана от лице или от група лица, непрофесионално заети в областта на изкуството.
6. "Културно-историческо наследство" е съвкупност от културни ценности, които са носители на историческа памет.
7. "Свободна професия" е професията на лица, упражнявана в областта на културата, която се осъществява самостоятелно и независимо.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. В срок шест месеца от влизането на закона в сила:

1. Министерският съвет по предложение на министъра на културата приема актовете, посочени в този закон, за определяне статута на културните институти.
2. Министърът на културата подготвя и внася за одобрение в Министерския съвет проект на тарифа за таксите, които културните институти могат да събират.

§ 3. Заварените от този закон културни организации и институти в срок шест месеца от влизането на закона в сила подават заявления за вписване в информационния регистър на Министерството на културата.

§ 4. В Закона за паметниците на културата и музеите (обн., ДВ, бр. 29 от 1969 г.; изм. и доп., бр. 29 от 1973 г., бр. 36 от 1979 г., бр. 87 от 1980 г., бр. 102 от 1981 г., бр. 45 от 1984 г., бр. 45 от 1989 г., бр. 10 и 14 от 1990 г., бр. 112 от 1995 г., бр. 31 от 1996 г. - Решение № 5 на Конституционния съд от 1996 г.; изм., бр. 44 от 1996 г., бр. 117 от 1997 г. и бр. 153 от 1998 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. **Член 12** се изменя така:

а) досегашният текст става ал. 1 и в буква "а" накрая се добавя "и декларираните от Националния институт за паметниците на културата";

б) създава се ал. 2:

"(2) Редът за обявяване и деклариране по ал. 1, буква "а" се определя с наредба на министъра на културата."

2. В чл. 24 се правят следните изменения и допълнения:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

"(2) За производство на стоки, етикети и дизайнерски решения, които носят изображение на паметник на културата, се издава разрешение от Министерството на културата, за което се събира ежегодна такса, чийто размер се определя с тарифа на Министерския съвет."

3. В чл. 34 числата "10 000" и "100 000" се заменят съответно с "50 000" и "1 000 000".

4. В чл. 35 думите "до 20 000" се заменят с "от 50 000 до 500 000".

§ 5. (В сила от 01.01.2000 г.) В Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта (обн., ДВ, бр. 120 от 1997 г.; изм., бр. 155 от 1998 г. и бр. 26 от 1999 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 18 се създава т. 7:

"7. задължително участие на работещите без трудови правоотношения в творческите състави на драматични, музикални и куклени театри, филмови продукции, опери, балет, филхармонични, симфонични и камерни оркестри, хорове и фолклорни ансамбли."

2. В чл. 20, ал. 1 след думите "по трудов договор" се добавя "или от брутно възнаграждение на изпълнителите по чл. 18, т. 7".

3. В чл. 23, ал. 1 след думите "общите им събрания" се добавя "без трудови правоотношения в творческите състави на професионалните драматични, музикални и куклени театри, циркове, филмови продукции, опери, балет, филхармонии, симфонични и камерни оркестри, хорове и фолклорни ансамбли" и след думата "работодателят" се поставя запетая и се добавя "възложителят".

4. В чл. 67 се правят следните допълнения:

а) в ал. 3 след думите "по трудов договор" се поставя запетая и се добавя "както и артист-изпълнители, работили по трудов договор през съответната календарна година";

б) създава се ал. 4:

"(4) Право на парично обезщетение за безработица имат и безработните, работили без трудови правоотношения в творческите състави на драматични, музикални и куклени театри, филмови продукции, опери, балет, филхармонии, симфонични и камерни оркестри, хорове и фолклорни ансамбли, които се осигуряват или са подлежали на осигуряване за безработица за срок най-малко 4 от последните 12 месеца."

5. В чл. 69 се създава ал. 5:

"(5) Размерът на паричното обезщетение на лицата по чл. 67, ал. 4 е 60 на сто от полученото средно месечно възнаграждение, но не по-малко от 80 на сто от минималната работна заплата, установена за страната."

6. В чл. 71 се създава ал. 6:

"(6) Лицата по чл. 67, ал. 4 получават обезщетение за безработица за срок 6 месеца."

7. В чл. 72, ал. 1 се създава т. 7:

"7. работи по нови нетрудови правоотношения в творчески състав на драматични, музикални и куклени театри, филмови продукции, опери, филхармонии, симфонични и камерни оркестри, хорове и фолклорни ансамбли."

§ 6. (В сила от 01.01.2000 г.) В чл. 23, ал. 3 от Закона за корпоративното подоходно облагане (обн., ДВ, бр. 115 от 1997 г.; попр., бр. 19 от 1998 г.; изм., бр. 21 и 153 от 1998 г., бр. 12 от 1999 г.) се създават т. 13 и 14:

"13. размера на учредените и предоставени стипендии за обучение на ученици и студенти в българските училища по изкуствата;

14. размера на безвъзмездно предоставените средства за обезпечаване на дейността на културните организации в календарната година."

§ 7. (В сила от 01.01.2000 г.) В чл. 22, ал. 1 от Закона за облагане на доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 118 от 1997 г.; бр. 35 от 1998 г. - Решение № 6 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 71 и 153 от 1998 г.) се създават т. 4 и 5:

"4. размера на учредените и предоставени стипендии за обучение на ученици и студенти в българските училища по изкуствата;

5. размера на безвъзмездно предоставените средства за обезпечаване дейността на културните организации в календарната година."

§ 8. Този закон отменя Указа за театрите (ДВ, бр. 145 от 1949 г.).

§ 9. Разпоредбите на § 5, 6 и 7 влизат в сила от 1 януари 2000 г.

§ 10. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2005 г.) Изпълнението на закона се възлага на министъра на културата.

Законът е приет от XXXVIII Народно събрание на 19 май 1999 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПАМЕТНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА И МУЗЕИТЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 55 ОТ 2004 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2005 Г.)

§ 29. Законът влиза в сила от 1 януари 2005 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА АДМИНИСТРАТИВНОТО РЕГУЛИРАНЕ НА
ПРОИЗВОДСТВОТО И ТЪРГОВИЯТА С ОПТИЧНИ ДИСКОВЕ, МАТРИЦИ И
ДРУГИ НОСИТЕЛИ, СЪДЪРЖАЩИ ОБЕКТИ НА АВТОРСКОТО ПРАВО И
СРОДНИТЕ МУ ПРАВА**

(ОБН. - ДВ, БР. 74 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 14.10.2005 Г.)

§ 8. Законът влиза в сила един месец след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на раздел III от глава втора и раздел II от глава трета, които влизат в сила от 1 януари 2006 г.

**Допълнителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАКРИЛА И
РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРАТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 93 ОТ 2005 Г.)

§ 4. Навсякъде в закона думите "министърът на културата и туризма", "министъра на културата и туризма" и "Министерството на културата и туризма" се заменят съответно с "министърът на културата", "министъра на културата" и "Министерството на културата".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАКРИЛА И
РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРАТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 93 ОТ 2005 Г.)

§ 5. (В сила от 01.01.2007 г.) Културните организации и институти, които осъществяват дейност на територията на Република България, но не са вписани в информационния регистър на Министерството на културата, подават заявление за вписване в срок един месец от влизането в сила на този закон.

§ 6. Параграфи 1, 2,3 и 5 влизат в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ТУРИЗМА**

(ОБН. - ДВ, БР. 94 ОТ 2005 Г., В СИЛА ОТ 25.11.2005 Г.)

§ 69. Подзаконовите нормативни актове по прилагането на Закона за закрила и развитие на културата, Закона за народната просвета, Закона за народните читалища, Закона за паметниците на културата и музеите, Закона за професионалното образование и обучение и Закона за филмовата индустрия, издадени от или съвместно с министъра на културата и туризма преди влизането в сила на този закон, запазват действието си.

**ЗАКОН ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА АВТОРСКОТО
ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА**

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПАМЕТНИЦИТЕ НА КУЛТУРАТА И МУЗЕИТЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 21 ОТ 2006 Г.)

§ 16. Разпоредбите на § 9, 10, 12, § 14 - относно чл. 34а, и § 15 влизат в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

**Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАКРИЛА И
РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРАТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 106 ОТ 2006 Г.)

§ 20. (1) Министерският съвет приема Националната стратегия за развитието на културата по чл. 2а в едногодишен срок след влизането в сила на този закон.

(2) Министърът на културата в срок шест месеца след влизането в сила на този закон издава наредбите по чл. 5, ал. 4 и по чл. 14, ал. 5.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО**

(ОБН. - ДВ, БР. 19 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 10.04.2009 Г.)

§ 44. Законът влиза в сила от 10 април 2009 г., с изключение на чл. 114, ал. 2 и чл. 126, които влизат в сила от 10 април 2010 г.

**Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ**

(ОБН. - ДВ, БР. 74 ОТ 2009 Г., В СИЛА ОТ 15.09.2009 Г.)

§ 48. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 1, който влиза в сила от 15 септември 2009 г., и § 47, който влиза в сила от 1 октомври 2009 г.

**Преходни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАКРИЛА И РАЗВИТИЕ НА
КУЛТУРАТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 13 ОТ 2010 Г.)

§ 2. Заварените към влизането в сила на този закон трудови правоотношения за неопределено време на директорите на държавни културни институти, включително тези, възникнали въз основа на конкурс съгласно Кодекса на труда, се запазват до обявяването на конкурс за съответната длъжност при условията и по реда на чл. 5, ал. 3, чл. 7, ал. 4 и чл. 17, ал. 3, но не повече от 6 месеца от влизането в сила на този закон.

§ 3. Заварените към влизането в сила на този закон трудови правоотношения на работниците и служителите в българските културни институти в чужбина се запазват до изтичане на сроковете им.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И РАЗКРИВАНЕ НА КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 97 ОТ 2010 Г., В СИЛА ОТ 10.12.2010 Г.)

§ 61. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник" с изключение на:

1. параграф 11 относно чл. 22а – 22д, който влиза в сила от 1 януари 2011 г.;
2. параграфи 7, 8, 9, § 11 относно чл. 22е – 22и и § 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 и 23, които влизат в сила от 1 април 2011 г.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА**

(ОБН. - ДВ, БР. 25 ОТ 2011 Г., В СИЛА ОТ 25.03.2011 Г.)

§ 48. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАКРИЛА И
РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРАТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 77 ОТ 2012 Г.)

§ 5. Заварените към влизането в сила на този закон безсрочни трудови правоотношения на директорите на държавни, общински и регионални културни институти се запазват до обявяването на конкурс за съответната длъжност при условията и по реда на този закон и Кодекса на труда, но не повече от 6 месеца от влизането в сила на този закон.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА
2013 Г.**

(ОБН. - ДВ, БР. 102 ОТ 2012 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2013 Г.)

§ 78. Законът влиза в сила от 1 януари 2013 г. с изключение на параграфи 61, 68 и 73, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ**

(ОБН. - ДВ, БР. 15 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2014 Г.)

§ 123. Законът влиза в сила от 1 януари 2014 г. с изключение на § 115, който влиза в сила от 1 януари 2013 г., и § 18, § 114, § 120, § 121 и § 122, които влизат в сила от 1 февруари 2013 г.

**Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА МЛАДЕЖТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 68 ОТ 2013 Г., В СИЛА ОТ 02.08.2013 Г.)

§ 55. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА
2016 Г.**

(ОБН. - ДВ, БР. 96 ОТ 2015 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2016 Г.)

§ 14. Законът влиза в сила от 1 януари 2016 г., с изключение на § 9 и 10, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО**

(ОБН. - ДВ, БР. 16 ОТ 2016 Г., В СИЛА ОТ 26.02.2016 Г.)

§ 31. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА
АВТОРСКОТО ПРАВО И СРОДНИТЕ МУ ПРАВА**

(ОБН. - ДВ, БР. 28 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 29.03.2018 Г.)

§ 31. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 18 и 30, които влизат в сила 9 месеца след обнародването му.

**Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАКРИЛА И
РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРАТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 88 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 23.10.2018 Г.)

§ 6. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА
2019 Г.**

(ОБН. - ДВ, БР. 103 ОТ 2018 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2019 Г.)

§ 21. Законът влиза в сила от 1 януари 2019 г., с изключение на § 9, т. 1, § 16 и 17, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник", и § 18, който влиза в сила от 20 май 2019 г.

**Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА
2020 Г.**

(ОБН. - ДВ, БР. 100 ОТ 2019 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2020 Г.)

§ 23. Законът влиза в сила от 1 януари 2020 г., с изключение на § 14, 15 и 20, които влизат в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО**

(ОБН. - ДВ, БР. 44 ОТ 2020 Г., В СИЛА ОТ 14.05.2020 Г.)

§ 44. Законът влиза в сила от 14 май 2020 г., с изключение на § 33, 34 и 35, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ЗАКРИЛА И
РАЗВИТИЕ НА КУЛТУРАТА**

(ОБН. - ДВ, БР. 52 ОТ 2020 Г.)

§ 3. В едногодишен срок от влизането в сила на този закон Министерството на културата създава информационна система за електронната база данни по чл. 14, ал. 4, както и онлайн платформа за подаване на заявления по чл. 15, ал. 2.

§ 4. (1) Вписаните до влизането в сила на този закон културни организации запазват регистрационния си номер в информационния регистър, в който са вписани.

(2) Процедурите по вписване и прекратяване на културните организации в информационния регистър, започнали до влизането в сила на този закон, се довършват по досегашния ред.

**Преходни и Заключителни разпоредби
КЪМ ЗАКОНА ЗА ДЪРЖАВНИЯ БЮДЖЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА
2022 Г.**

(ОБН. - ДВ, БР. 18 ОТ 2022 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2022 Г.)

§ 22. Законът влиза в сила от 1 януари 2022 г. с изключение на:

1. параграфи 6 и 20, които влизат в сила от 1 април 2022 г.;
2. параграф 10, който влиза в сила от учебната 2022 - 2023 година;
3. параграфи 11, 12, 14, 15, 17, 18 и 19, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в "Държавен вестник".